

ด่วนที่สุด

ที่ ศย ๐๑๖/๑๙๕๒๗

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กทม. ๑๐๙๐๐

๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุมัติลงนามและดำเนินการให้ความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางการศาลระหว่างประเทศในคดีแพ่งระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมีผลใช้บังคับ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางการศาลระหว่างประเทศในคดีแพ่งระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ฉบับภาษาอังกฤษ และภาษาไทย อย่างละ ๑ ชุด
๒. ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยคำตอบแทนในการส่งคำคู่ความหรือเอกสารโดยเจ้าพนักงานศาล พ.ศ. ๒๕๖๒
๓. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วน ที่ กต ๑๓๐๗/๑๒๗๕ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๕
๔. สำเนาหนังสือกระทรวงยุติธรรม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ที่ ๓๔๗๐/CH-BTP ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ เป็นภาษาเวียดนาม พร้อมคำแปลภาษาอังกฤษ
๕. QR Code เอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย

ด้วยสำนักงานศาลยุติธรรมขอเสนอเรื่องขออนุมัติลงนามและดำเนินการให้ความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางการศาลระหว่างประเทศในคดีแพ่งระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มีผลใช้บังคับ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติในด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

คณะผู้แทนไทยประกอบด้วยผู้แทนจากสำนักงานศาลยุติธรรมและกระทรวงการต่างประเทศ ได้เจรจาจัดทำความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางการศาลระหว่างประเทศในคดีแพ่งระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยระบบการประชุมทางจอภาพ รอบแรก ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ และรอบที่สอง ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ โดยมีนายศุภกิจ แย้มประชา รองเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม เป็นหัวหน้าคณะ และคณะผู้แทนของสาธารณรัฐสังคมนิยม

เวียดนาม...

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามมี นาย Bach Quoc An ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายระหว่างประเทศ (Director of International Law Department) กระทรวงยุติธรรม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เป็นหัวหน้าคณะ และประกอบด้วยผู้แทนจากกระทรวงยุติธรรมสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ศาลฎีกา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และกระทรวงการต่างประเทศ โดยทั้งสองฝ่ายสามารถเจรจาตกลงกันได้ทุกข้อบท

๒. เหตุผลความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างความตกลงดังกล่าวข้างต้นเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนามและดำเนินการให้มีผลผูกพัน แต่ไม่เป็นการทำหนังสือสัญญาประเภทที่ต้องออกพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามมาตรา ๔(๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงยุติธรรม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้มีหนังสือแจ้งว่า ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามพร้อมคณะมีกำหนดเดินทางเยือนประเทศไทย เพื่อเข้าร่วมประชุมความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย - แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation - APEC) ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ ซึ่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ จึงเสนอให้มีการลงนามความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางการศาลระหว่างประเทศในคดีแพ่งระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในช่วงเวลาดังกล่าว โดยมอบหมายให้รัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามเป็นผู้มีอำนาจลงนามในความตกลงฯ และเพื่อให้ความตกลงดังกล่าวมีผลใช้บังคับ สำนักงานศาลยุติธรรมจึงขอความกรุณาสำนักราชเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโปรดพิจารณารับเรื่องดังกล่าวไว้ในวาระการประชุมคณะรัฐมนตรีด้วย

๔. สาระสำคัญของร่างความตกลงฯ

ร่างความตกลงนี้ มีเนื้อหาสาระเช่นเดียวกันกับสนธิสัญญาประเภทนี้ที่ประเทศไทยจัดทำกับประเทศต่าง ๆ ได้แก่ สาธารณรัฐเกาหลี ประเทศออสเตรเลีย สาธารณรัฐประชาชนจีน ราชอาณาจักรสเปน สาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยกำหนดเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือกันทางการศาลในคดีแพ่งและพาณิชย์ระหว่างภาคีทั้งสองฝ่าย ซึ่งเมื่อร่างความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ จะส่งผลให้การพิจารณาคดีแพ่งของศาลยุติธรรมไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามที่ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาบางส่วนโดยอาศัยความช่วยเหลือทางการศาลระหว่างกัน สามารถขยายขอบเขตการอำนวยความสะดวกและการคุ้มครองสิทธิทางแพ่งของพลเมืองของทั้งสองประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๔.๑ ภาคีทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะให้ความช่วยเหลือกันในการส่งเอกสาร การสืบพยานหลักฐาน การส่งหมายเรียกพยานและพยานผู้เชี่ยวชาญ การยอมรับและบังคับตามคำชี้ขาดของหน่วยงานที่มีอำนาจโดยไม่ขัดแย้งกับหลักการพื้นฐานทางกฎหมายของภาคีที่รับคำร้องขอ การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางกฎหมายและเอกสารเกี่ยวกับคดีแพ่งและความช่วยเหลือกันทางกฎหมายในคดีแพ่ง และการร้องขออื่น ๆ เรื่องความช่วยเหลือทางการศาลที่สอดคล้องกับกฎหมายของคู่ภาคี โดยคดีแพ่งจะหมายรวมถึงคดีแพ่ง การสมรสและครอบครัว ธุรกิจ พาณิชย์ และแรงงาน

๔.๒ คนชาติของภาคีแต่ละฝ่ายจะได้รับความคุ้มครองทางการศาลเช่นเดียวกับที่ภาคีอีกฝ่ายหนึ่งให้แก่คนชาติของตน รวมถึงนิติบุคคล รวมถึงองค์กรอื่น ๆ ที่จัดตั้งตามกฎหมายของภาคีฝ่ายหนึ่ง และมีภูมิลำเนาอยู่ในอาณาเขตของภาคีฝ่ายนั้น ภายใต้เงื่อนไขเดียวกันและเท่าเทียมกันกับคนชาติของอีกฝ่ายหนึ่ง

๔.๓ การดำเนินการตามคำร้องขอต้องไม่เป็นเหตุให้มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ เว้นแต่

๔.๓.๑ ค่าใช้จ่ายสำหรับผู้เชี่ยวชาญและล่ามเกี่ยวกับการดำเนินการสืบพยานหลักฐาน

๔.๓.๒ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการยอมรับและบังคับให้ตามคำพิพากษาของศาลและคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ

๔.๓.๓ ค่าใช้จ่ายพิเศษตามคำร้องขอในลักษณะพิเศษ

๔.๔ ภาคีแต่ละฝ่ายมีสิทธิปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือหากเห็นว่า จะกระทบต่ออำนาจอธิปไตย ความมั่นคง ความสงบเรียบร้อย หรือหลักการพื้นฐานทางกฎหมายของประเทศภาคีฝ่ายนั้น

๔.๕ เจ้าหน้าที่ทางการทูตหรือกงสุลของภาคีแต่ละฝ่ายอาจส่งเอกสารให้แก่คนชาติของตนผ่านคณะทูตหรือหน่วยงานกงสุลของตนซึ่งอยู่ในอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่งได้

๔.๖ พยานหรือผู้เชี่ยวชาญที่ถูกหมายเรียกให้ไปปรากฏตัวต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจของภาคีที่ร้องขอ ไม่ต้องรับโทษอันเกี่ยวเนื่องกับการเบิกความของตนหรือพยานหลักฐานซึ่งเป็นความจริง

๔.๗ ภาคีฝ่ายหนึ่งต้องยอมรับและบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการที่เกิดขึ้นในอาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่งโดยไม่ต้องไม่ขัดแย้งกับหลักการพื้นฐานทางกฎหมายของภาคีที่รับคำร้องขอ

๔.๘ ความตกลงนี้จะมีผลใช้บังคับเมื่อครบกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคราวสุดท้ายเป็นหนังสือผ่านวิธทางการทูตว่า แต่ละฝ่ายได้ปฏิบัติตามมาตรการที่จำเป็นตามกฎหมายภายในของตนเพื่อให้ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับแล้ว

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ลำดับที่ ๑

๕. ค่าใช้จ่าย

ร่างความตกลงฯ นี้ มีการยกเว้นหรือลดค่าธรรมเนียมศาลในอาณาเขตของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ภายใต้เงื่อนไขเดียวกันและเท่าเทียมกันกับคนชาติของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งการส่งคำคู่ความหรือเอกสารแทนศาลอื่นโดยเจ้าพนักงานศาล ในกรณีที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งตามกฎหมายหรือตามคำสั่งศาล ให้เจ้าพนักงานศาลเบิกจ่ายค่าตอบแทนตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมว่าด้วยค่าตอบแทนในการส่งคำคู่ความหรือเอกสารโดยเจ้าพนักงานศาล พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งนี้ คาดว่าจะต้องใช้งบประมาณดังกล่าวปีละ ๒๐,๐๐๐ บาท โดยคิดคำนวณจากสถิติคดีของประเทศที่มีความตกลงประเภทนี้ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ลำดับที่ ๒

๖. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานศาลยุติธรรมได้มีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศเพื่อพิจารณาให้ความเห็นต่อร่างความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางการศาลระหว่างประเทศในคดีแพ่งระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยกระทรวงการต่างประเทศมีความเห็น ดังนี้

๖.๑ ในภาพรวม ไม่ขัดข้องต่อสารัตถะของร่างความตกลงฯ หากสำนักงานศาลยุติธรรมในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ปัจจุบัน

ตลอดจนเป็นไปตามพันธกรณีของไทยภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้แล้ว ทั้งนี้ การจัดทำความตกลงดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมความร่วมมือด้านการบังคับใช้กฎหมายระหว่างหน่วยงานยุติธรรมของทั้งสองประเทศให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น และอาจถือเป็นผลลัพธ์สำคัญของการพบหารือในระดับผู้นำของทั้งสองประเทศอีกด้วย

๖.๒ ประเด็นด้านถ้อยคำ กระทรวงต่างประเทศขอให้พิจารณาปรับแก้ถ้อยคำเพื่อความถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยสำนักงานศาลยุติธรรมและคณะผู้แทนสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้ปรับแก้ไขถ้อยคำในร่างความตกลงฯ ตามข้อเสนอแนะของกระทรวงการต่างประเทศเรียบร้อยแล้ว

๖.๓ ประเด็นตามมาตรา ๑๗๘ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๖.๓.๑ ร่างความตกลงฯ มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดความร่วมมือระหว่างศาลผู้มีอำนาจของทั้งสองประเทศในการดำเนินการที่จำเป็นในคดีแพ่ง โดยมีถ้อยคำและบริบทที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ จึงเป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนการลงนามและดำเนินการให้มีผลผูกพัน แต่ไม่เป็นการทำหนังสือสัญญาประเภทที่ต้องออกพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๗๘ วรรคสอง ที่ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

๖.๓.๒ ในการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างความตกลงฯ สำนักงานศาลยุติธรรมจะต้องเสนอขอความเห็นชอบบุคคลที่จะเป็นผู้ลงนาม ซึ่งหากไม่ใช่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีกระทรวงการต่างประเทศ จะต้องขอให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้แก่ผู้ลงนามดังกล่าว

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และ ๔

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

สำนักงานศาลยุติธรรมขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๗.๑ ให้ความเห็นชอบร่างความตกลงฯ ด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางการศาลระหว่างประเทศในคดีแพ่งระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และอนุมัติให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี เป็นผู้ลงนามความตกลงฯ

๗.๒ ให้กระทรวงการต่างประเทศและสำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับ และให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

๗.๓ หากมีความจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงร่างความตกลงฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญก่อนมีการลงนาม ขอให้สำนักงานศาลยุติธรรมดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรศักดิ์ เกยวิจิตร)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม
ส่วนกฎหมายและความร่วมมือระหว่างประเทศ
โทร. ๐ ๒๕๔๑ ๒๘๖๑ โทรสาร ๐ ๒๕๔๒ ๘๔๕๓
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@coj.go.th